

Hallintolainkäyttölaki (586/1996)

Pykälä	Kirjan ilmaisu	Kirjan sivu	Tarkka lain ilmaisu (tätä ei tule opetella, mutta saattaa auttaa hahmottamaan asian)	Huomio: tätä lakia sovelletaan vain tuomioistuimissa, ei viranomaisissa.
5 §	Valituksen kohteena voi olla toimenpide, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.	s. 154	Päätöksellä, josta saa valittaa, tarkoitetaan toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta. (1. mom.) Valitusta ei saa tehdä hallinnon sisäisestä määräyksestä, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista. (2. mom.)	Erota kaksi eri tilannetta: 1) ratkaistu tai 2) jätetty tutkimatta.
5.2 §	Valitusta ei saa tehdä "hallinnon sisäisestä määräyksestä, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista". Hallintolainkäyttölain 5.2 §:n mukaisia toimia ovat esim. hallintoasian valmistelua koskevat, virkamieslain 14.1 §:n mukaiset työjohto- ja työnvalvontamääräykset sekä muut virkakoneiston sisäiset virkakäskyt.	s. 155–156	Valitusta ei saa tehdä hallinnon sisäisestä määräyksestä, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.	"Valitus"
6.1 §	Valitusoikeutta koskeva perussäännös: valituksen saa tehdä <i>asianosainen</i> , eli "se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa". (Vastaava kuin kuntalain 92.1 §)	s. 151	Päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.	"asianosainen"
6.2 §	Viranomaisella on valitusoikeus, jos se on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi.	s. 153	Viranomaisella on lisäksi valitusoikeus, jos laissa niin säädetään tai jos valitusoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.	
7.1 §	Valtioneuvoston ja ministeriön päätöksistä voi tehdä valituksen vain sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.	s. 161	Valtioneuvoston ja ministeriön päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.	
23–24 §	Valittaja ja valituksenalainen päätös on yksilöitävä ja valituskirjelmä on allekirjoitettava.	s. 161	23 §: Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava: 1) päätös, johon haetaan muutosta; 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan. (1. mom.) Jos asiassa tarvitaan valituslupa, valituskirjelmässä on ilmoitettava, minkä vuoksi valituslupa tulisi myöntää. (2. mom.)	

			<p>24 §: Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. (1. mom.)</p> <p>Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. (2. mom.)</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä. (3. mom.)</p>	
27 §	Sellaisiin uusiin vaatimuksiin, jotka perustuvat olosuhteiden muutokseen tai valitusajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen uuteen seikkaan voi valitusviranomainen antaa ratkaisun.	s. 163	<p>Valittaja saa valitusajan päättymisen jälkeen esittää vireillä olevassa asiassa ainoastaan sellaisen uuden vaatimuksen, joka perustuu olosuhteiden muutokseen tai valitusajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan. Valittaja saa vaatia myös täytäntöönpanon kieltämistä tai tehdä muun sivuvaatimuksen. (1. mom.)</p> <p>Valittaja saa valitusajan päättymisen jälkeen esittää uusia perusteita vaatimuksensa tueksi, jollei asia sen johdosta muutu toiseksi. (2. mom.)</p>	Erota vaatimus ja peruste.
27.2 §	Uusia valitusperusteita saa esittää valitusajan päättymisen jälkeenkin, mikäli valitusmuotona on hallintovalitus.	s. 163	Valittaja saa valitusajan päättymisen jälkeen esittää uusia perusteita vaatimuksensa tueksi, jollei asia sen johdosta muutu toiseksi.	Erota vaatimus ja peruste. "hallintovalitus"
28 §	Valitusviranomaisen on varattava valittajalle tilaisuus täydentää valitusta, jos se havaitaan puutteelliseksi.	s. 163	<p>Jos valitus on puutteellinen, valittajalle on varattava tilaisuus täydentää sitä, jollei täydentäminen ole asian käsittelyn kannalta tarpeellista. (1. mom.)</p> <p>Valittajalle on annettava valituksen täydentämistä varten kohtuullinen määräaika ja samalla ilmoitettava, millä tavoin valitus on puutteellinen. (2. mom.)</p>	
31.1 §	Erityissännös, jonka nojalla voidaan päätös panna täytäntöön, vaikka hallintovalitus onkin vireillä.	s. 149	Päätöstä, johon saa hakea muutosta valittamalla, ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman.	
33.1 §	Valitusviranomaisen on huolehdittava siitä, että asia tulee selvitettyksi.	s. 167	Valitusviranomaisen on huolehdittava siitä, että asia tulee selvitettyksi, ja tarvittaessa osoitettava asianosaiselle tai päätöksen tehneelle hallintoviranomaiselle, mitä lisäselvitystä asiassa tulee esittää.	"selvitetyksi"
33.2 §	Valitusviranomaisen on itse selvitettävä asiaa "siinä laajuudessa kuin käsittelyn tasapuolisuus, oikeudenmukaisuus ja asian laatu sitä vaativat".	s. 167-168	Valitusviranomaisen on hankittava viran puolesta selvitystä siinä laajuudessa kuin käsittelyn tasapuolisuus, oikeudenmukaisuus ja asian laatu sitä vaativat.	